

Vammaisneuvosto

Toimintakertomus 2024

Johdanto

Kuntalain (410/2015) 28 §:n mukaan kunnalla tulee olla vammaisneuvosto, joka toimii vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Mäntsälän kuntaan perustettiin vammaisneuvosto vuonna 1987. Vammaisneuvostossa on seitsemän (7) varsinaista jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä viisi (5) on Mäntsälässä toimivien vammais-, sairaus- ja omaisjärjestöjen ehdottamia jäseniä tai mäntsäläläisiä, jotka ovat jäsenenä Mäntsälän ulkopuolella toimivassa vammais-, sairaus- ja omaisjärjestössä. Vammaisneuvoston jäseneksi voidaan valita myös järjestöön kuulumaton mäntsäläläinen, joka on itse vammainen tai vammaisen omainen. Jäsenistä yksi (1) on hyvinvointilautakunnan ja yksi (1) kunnanhallituksen nimeämä edustaja. Kunnanhallitus valitsee vammaisneuvoston toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Vammaisneuvoston kokoonpano ja edustus muissa toimielimissä

Jäsen	Varajäsen
Mikko A. Ratia puheenjohtaja	Katri Anttonen
Niina Kunnari Me itse ry	Laura Aho Me itse ry
Tiina Roikonen Keski-Uudenmaan kehitysvammaisten tuki ry Mäntsälän seudun kehitysvammaisten tuki ry (yhdistys lakkautettu 6/2024) Keusoten vammaisneuvoston jäsen	Tiina Lehto Mäntsälän seudun kehitysvammaisten tuki ry (yhdistys lakkautettu 6/2024)
Niina Pohjonen Kunnanhallituksen edustaja Keusoten vammaisneuvoston jäsen	Emmi Tuomisto Kunnanhallituksen edustaja
Juho-Ville Heikkilä Hyvinvointilautakunnan edustaja	Antton Hägglund 6/2024 asti Hyvinvointilautakunnan edustaja
Esa Kynäslahti Neuroliitto ry	
Susanne Kalpus	
Heli Heroja Pöytäkirjanpitäjä	

Taulukko 1. Vammaisneuvoston jäsenet vuonna 2024

Vammaisneuvoston toiminta 2024

Kokoukset

Vammaisneuvosto kokoontui vuoden 2024 aikana kuusi kertaa. Ensimmäinen kokous pidettiin tammikuussa ja vuoden viimeinen kokous joulukuussa. Kokouksiin pystyi osallistumaan tule-
malla paikanpäälle tai etäyhteyden kautta. Vammaisneuvoston pöytäkirjat ovat luettavissa <https://mantsalad10.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetings&id=11> .

Alla listattuna vammaisneuvoston kokoukset ja keskeisimmät kokouksissa käsitellyt asiat:

- 31.1. Osallisuusbarometrin tulosten esittely ja artikkelin laatiminen vammaisneuvoston toiminnasta, joka julkaistiin Mäntsälän uutisissa 22.3.2024
- 13.3. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kuljetuspalvelut
- 8.5. Vammaisneuvoston toimintasäännön päivitys, Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen liikku-
mista tukevien palveluiden tilannearvio Mäntsälässä
- 14.8. Esteettömyyskatselmuksen seuranta ja jäsenten valinta esteettömyystyöryhmään, liikenne-
turvallisuusviikon pyöräilytempaukseen 12.9.2024 ja esteettömyyskävelylle 16.9.2024 osal-
listujien valinta, vammaisneuvoston osallistumisen suunnittelu harrastemessuille 24.8. 2024
- 16.10. Osallisuustyöskentely ja lausunnon antaminen sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilojen
käytön toimenpideohjelmaluonnokseen 2025-2030
- 11.12. Toimintakertomus, lausunto kaavaluonnoksesta ja toimintasäännön muutos.

Kokouksissa kuultiin myös asiantuntijoita seuraavasti:

- 13.3.2024 Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Elina Lämsä, liikennepalveluselvitys
- 8.5.2024 Hallinnon suunnittelija Atte Tikkanen, esittäytyminen
- 14.8.2024 Sivistysjohtaja Timo Ahvo, sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen ajankohtaiset asiat

Työryhmät

Liikenneturvallisuus työryhmä: Mikko A. Ratia

Hyte-työryhmä: Mikko A. Ratia

Esteettömyystyöryhmä: Mikko A. Ratia

Kannanotot, lausunnot ja aloitteet

Vammaisneuvosto laati vuoden 2024 aikana seuraavat lausunnot, kannanotot ja aloitteet:

- 13.3. Tiedustelu Kansalaisopiston lyhytkurssien järjestämisen mahdollisuudesta kehitysvammaisille
- 14.8.2024 Lausunto liikennepalveluselvityksestä kuntakehityslautakunnalle
- 16.10.2024 Lausunto antaminen sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilojen käytön toimenpideohjelmaluonnokseen 2025-2030
- 17.10.2024 Kannanotto Monitoimitalon luiskan uudisrakentamiseen liittyen
- 11.12.2024 Lausunto Mäntsälän strateginen yleiskaavaluonnoksesta 2050

Tapahtumat ja tilaisuudet

Neuvosto osallistui seuraaviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin:

- 25.5.2024 Mitä ihmettä tapahtuma, puheenjohtajan puheenvuoro ja Mesikämmenen kehitysvammaisten bändi
- 12.9.2024 Liikenneturvallisuusviikon pyöräilytempaus
- 16.9.2024 Liikenneturvallisuusviikon esteettömyyskävely
- 24.8.2024 Harrastemessut
- 30.11.2024 Joulunavaus, parhaan palveluntuottajan palkitseminen

Viestintä

Vammaisneuvosto etsi uusia tapoja tiedottaa toiminnastaan vammaisten henkilöiden vaikuttamiskanavana kuntalaisille. Vammaisneuvosto laati vuoden 2024 aikana kaksi artikkelia Mäntsälän uutisiin: 22.3. Vammaisneuvosto edistää osallisuutta Mäntsälässä ja 2.5. Korvaamaton kovalevy.

Vammaisneuvoston arvio vuodesta

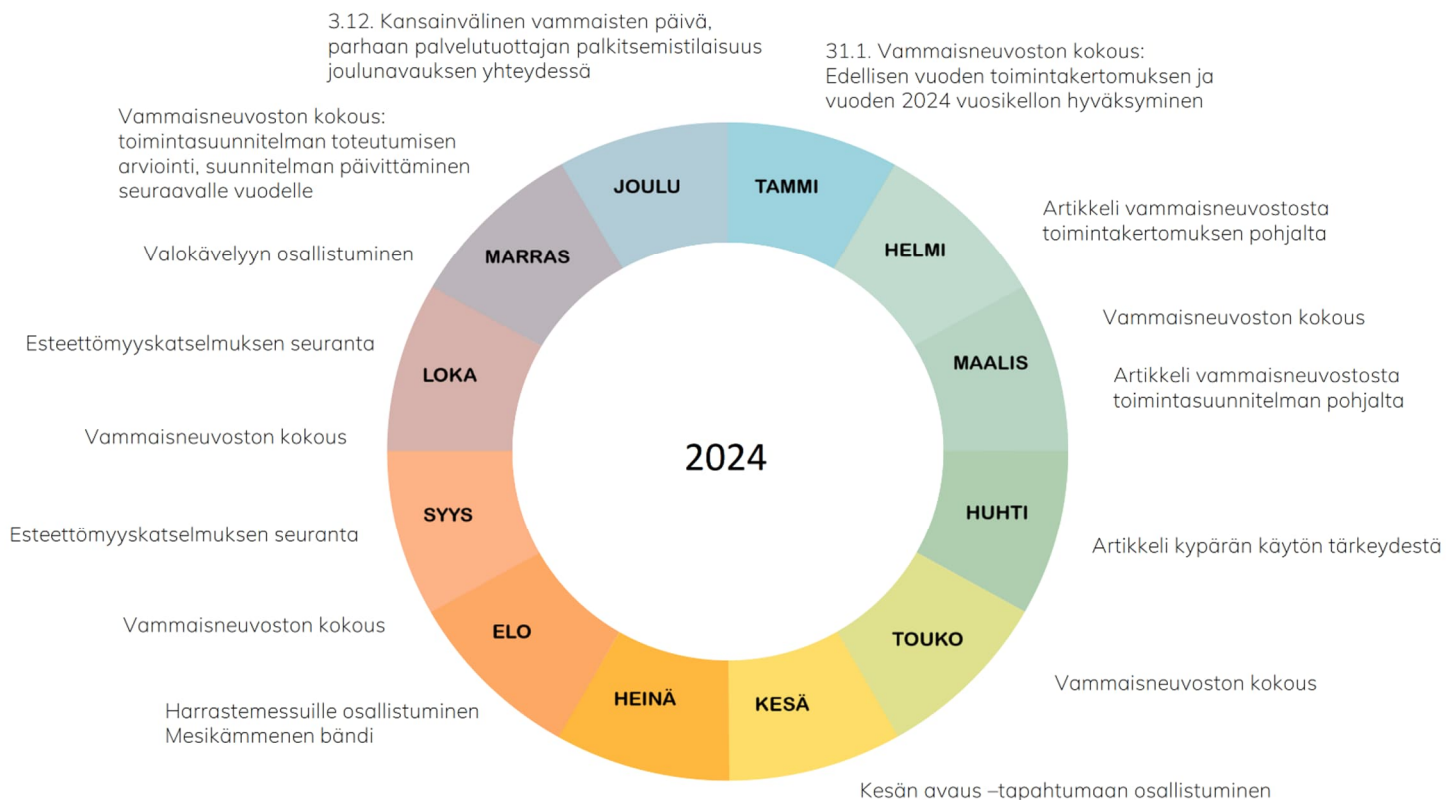
Vammaisneuvosto oli sisällyttänyt toimintasuunnitelmaan 2023-2025 taulukossa 2. esitetyt tehtävät. Taulukkoon on havainnollistettu toimintasuunnitelman toteutumista liikennevaloin (Punainen = ei toteutunut, keltainen = toteutunut osittain, vihreä = toteutui täysin).

Toimintasuunnitelmaan kirjattu asia	Toteutumisen mukainen liikennevalo
Kansalliseen vammaisneuvostopäivään osallistuminen	
Esteettömyyskatselmuksen jatkaminen	
Viestinnän lisääminen vammaisneuvostoa koskevista ja neuvostossa käsiteltävistä asioista	
Parhaan palveluntuottajan-palkinnon kriteerien uudistaminen ja palkitseminen vuonna 2024	
Alueella järjestettäviin tapahtumiin osallistuminen mahdollisuuksien mukaan	
Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistaminen ja edustajan toimiminen tarvittaessa lausuntoja ja kannanottoja antamalla	
Vapaaehtoisten vammaisten asioista kiinnostuneiden henkilöiden kokoaminen sähköpostijakeluryhmään	
Helppo liikkua -lenkin järjestäminen	

Taulukko 2. Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma ja sen toteutuminen

Taulukon pohjalta voidaan todeta, että vammaisneuvoston vuosi on toteutunut enimmäkseen toimintasuunnitelman mukaisesti. Neuvosto on tehnyt aloitteita ja osallistunut tapahtumiin. Lisäksi neuvosto on ollut aktiivinen tai tehnyt muita asioita, kuten edeltävissä kappaleissa on esitetty.

Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma on laadittu vuosille 2023-2025, jonka tavoitteista osa ei ole enää ajankohtaisia. Vuonna 2024 ei järjestetty Helppo liikkua-lenkkiä, koska vuonna 2023 tapahtumaan ei ollut osallistujia. Sähköpostilistaa ei ole myöskään koottu vaan vammaisneuvosto pyrkii tiedottamaan muita keinoja käyttäen. Vammaisneuvosto laati vuoden 2024 konkreettisista tavoitteista vuosikellon.

Kuvio 2. Vammaisneuvoston vuosikello 2024

Vammaisneuvoston toiminta näyttäytyi vuoden aikana pitkälti toimintasuunnitelman mukaisena. Jäljellä olevan toimintakauden (2024–2025) aikana on tärkeää kiinnittää huomiota niihin toimintasuunnitelmaan kirjattuihin asioihin, jotka eivät ole toteutuneet vuosien 2023-2024 aikana.

Vammaisneuvosto on tärkeä vaikuttamiselin, jonka tehtävänä on olla vaikuttamassa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan niissä asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen ja päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen tai heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Tätä voidaan toteuttaa tekemällä aloitteita ja esityksiä sekä antamalla lausuntoja asioista, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämiseen ja suoriutumiseen.

Vammaisneuvosto laatii vuodelle 2025 vuosikellon tammikuun 2025 kokouksessaan peilaten sitä menneen vuoden suunnitelmien toteutumiseen.

Vammaisneuvoston toimintaa pyritään vahvistamaan vaikuttamisen kanavana kunnassa laaditun osallisuustyöskentely mallin mukaisesti antamalla lausuntoja ja tekemällä kannanottoja ja aloitteita vammaisille henkilöille ajankohtaisista asioista.

Vammaisneuvoston toiminnan näkyvyyttä pyritään lisäämään tulevana vuonna tarjoamalla lehdistä artikkeleita paikallislehteen ja haastamalla kuntavaaleissa ehdokkaita kysymyksillä vammaisten henkilöiden asioista. Vammaisneuvosto pyrkii osallistumaan menneiden vuosien tapaan eri tapahtumiin, erityisesti harrastemessuille oman toimintapisteen kautta.